

**Тези доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції
«Проблеми економіки підприємств в сучасних умовах», НУХТ, 2011,
с.113-115**

РОЗВИТОК ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АПК

Ковальчук І.В., к.е.н., НУХТ

Назаренко К.М., Unicreditbank

Зінькова В.Ю., КНЕУ

В період економічної кризи агропромисловий комплекс України був фактично єдиним сектором, який демонстрував позитивну динаміку. Подальший розвиток інтеграційних процесів в АПК на сучасному етапі зумовлений наступними причинами: деякі українські компанії розглядають злиття з конкурентами як спосіб порятунку від кредиторів, інші змушені йти шляхом об'єднання, оскільки вичерпали внутрішні можливості для розвитку. Проте, існують і такі, що мають амбітні стратегічні плани та фінансові можливості для їх реалізації. Особливістю українського ринку М&А є відсутність процесів злиття «рівних» гравців. Зазначена схема взагалі не є характерною для АПК.

Основними кандидатами на продаж у всіх секторах АПК є компанії з якісними активами, що мають труднощі з обслуговуванням боргових зобов'язань. Стратегії більшості підприємств АПК в 2010 р. були спрямовані на зниження існуючого боргового навантаження за умов збереження обсягів оборотного капіталу. Можна прогнозувати, що в середньостроковій перспективі найбільш ефективною виявиться стратегія, спрямована на побудову вертикально-інтегрованих об'єднань.

Важливим чинником, який визначає подальші перспективи інтеграційних процесів в АПК, є зростання попиту з боку іноземних інвесторів не на

вужькоспеціалізовані компанії, а вертикально інтегровані агрохолдинги, що відповідають специфічним інвестиційним вимогам. Таких компаній в Україні мало, тому в АПК прогнозується здійснення досить складних процедури, які передбачають спочатку операції M&A між українськими гравцями, а лише потім - безпосередньо купівлю компанії або певного пакету акцій іноземним інвестором. Практично всі великі компанії зі світового агросектора планують захід в Україну. Серед них - англійська компанія ED & F Map, канадська Viterra, група компаній Gruma - основний виробник кукурудзяного борошна в світі, покупці агроактивів з Латинської Америки, Росії і країн Близького Сходу.

З другої половини 2010 р. на ринку M&A в секторі АПК спостерігається значне поживлення. Лідери ринку, скориставшись низькими цінами, розширювалися за рахунок купівель і поглинань конкурентів. Так, ПАТ «Миронівський хлібопродукт» придбав 100% акцій ТОВ «Старт», ТОВ «Баланс» і кооперативу «Україна», які займаються вирощуванням зернових в Хмельницькій області, а також сільськогосподарських підприємств «Інтерагротрейд» і «Інтерагро» в Сумській області, що додало компанії, відповідно, 12 тис. га і 9 тис. га землі та стало наступним кроком в реалізації стратегії щодо збільшення земельного банку.

Інший успішний представник АПК, компанія Ukrlandfarming (сільськогосподарська компанія «Авангард») придбала частки в ТОВ «Вінницям'ясо», ТОВ «Продконтракт» і ТОВ «Бон-Ексім», які займаються оптової торгівлею м'ясом і м'ясопродуктами. Концерн «Рошен» став власником 86% акцій «Бершадьмолоко». Inkerman International AB (Швеція) придбав більше 50% компанії «Інкерманський завод марочних вин», ТОВ «Качинский+» і агрофірми «Черноморець», які входять до складу Першого національного виноробного холдингу.

Холдинг Global Spirits (ЛГЗ «Хортиця», «Одеський коньячний завод», «Кримський винний дім», «Мегаполис») має намір інвестувати \$40 млн. в купівлю двох лікєро-горільчаних заводів в Україні та Росії.

2011 р. розпочався з двох значимих подій на ринку M&A - угод в сегменті злиття та поглинань - агрокомпанія Ukrlandfarming придбала агрохолдинги "Дакор Агро Холдинг" і "Райз", а Kernel Holding S.A. 21.03.2011 р. уклав угоду про купівлю контрольного пакету 71% акцій компанії "Укррос". Крім профільних для "Укррос" активів - цукрових заводів - угода забезпечить компанії додаткові 100 тис. га сільськогосподарських земель, додаткові потужності елеваторів зі зберігання 87 тис. тонн зерна. При цьому Kernel зможе увійти до трійки лідерів українського цукрового ринку - потужність придбаних компанією заводів становить 22 тисяч тонн.